

Азәрбајҹанда Бәнаи тәбилигаты кенишләнир

Сон замандар Азәрбајҹанда өз тәбилигатыны кенишләндиրән бир дини тәшкилат да вар-Бәнаилер. Криишачилар ве христианлар кими фәләт олмасалар да дедикләрине көрә јуләрле мусулман һемвәтәләримиз әгидәсийндең дөндәрәнбәләр. Бәнаилерин дедикләрinden: Диннимиз артыг јүз илдән сохдур ки, Азәрбајҹанда јаыымгададыр. Јерли илк Рүhani Мәһфи Шурасы 1920-чи илләрдә јарадылыб. Репрессияны кескинләşтириштагы бир ваҳтада сохлары кими 9 нәфәр бәнаи һәбс олунуб күшләнниш, јенидән сечилниш 9 мәһфийин талеи һәле дә мә түм дейи.

Дөвөттүй ганнуларына әмәл етмак Бәнаи дининиң өсас принципи олдуру үчүн стalin режими олан бир дөвләттә оналар фәслијәт көстөрө бүлмәзди. Буна бахмајарыг 1956-чы илдә јенидән фәслијәттө баштајыб, 1984-чы илдә дөвләт төрөфийдән јениден гадаг ашилиб, һабслар башлаңы...

1989-чу илдөн халг азадылъ һәрәкатының башлаңығы вахтларда бәнаилер јенидән ичмаларыны тәшкил етмишлөр. Бәнаи Мәһфи Шурасы 1990-чы илнән өзөөләрнән Әдлијә Назирларындә расми олараг гејдіјәтдан кесиришиб.

Бәнаи дининдә Нер ај 19 күндин бир дәјипшилдүй үчүн бәнаиләр, ауда бир деңгә топланып Азәрбај-

чанын 13 шеңберинде Мәһфи Шуруларының өзүнүрттөнагтыца музакиралар аларылар, башта өлкәләрден көлән бәнаиләркү: гәбул сүлимеси иле мәнгүл ою; пәр.

Дүңгәнди бутун гиттөлөрнән олан 8 милюн, һәмчинин дә 8 јүз нафәри Азәрбајҹанда олан бәнаилер бир-бирилери иле эләгэ салайыб, фәслијәтләрни иле марагланырлар.

Бәнаилер өз араларында топланымыш пул өссаитләрине ичмакын, таләбатының өзәмәје чылбышылар. Бунунча бәрабәр башга-өлкәләрден көлән бәнаилер имамлары дахилица көмәклик көстәйрүрлөр.

Бүгүн динләр көрә нәр бир нејгәмбәр дүнгәнә хәбәр верилди-и вахт көнүр. Бәнаи динине көрә Назрети Бәнаулла мүгеддес китапларда хәбәр верилдиң вахт көлөн нөвбәттө нејгәмбәр сајылыры. “Мәнәммәд пејгәмбәр Гур анда соңынчы нејгәмбәр олду-гуну дөң-дөң тәкrap етдиң налда јени нејгәмбәрин көлмеси нә иле бағыльдыр” сүальима бәнаи Салаһәдин Әjjубов беле ҹазаб верди: “Бу сезү Муса, Иса пејгәмбәрләримиз дә дөйбәр. Амма билдијимиз кими Мәнәммәд пејгәмбәр нөвбәттө нејгәмбәр кими Ислам динини јарадыб. Аллäh дүңја 124 миң пејгәмбәр көндөрдији һалда нәден бир пејгәмбәр дә ҝондермәсин. Дөвран дәјип-дике јени пејгәмбәрлерин дүңгәнә хәлмеси тәбии процессир. Биз дә Бәнаи динини соңынчы дин олдуру дөјөн дејә билимәрик. Бир нең илдөн соңра јени динин јаранача-ғыны да инкар етмирик. Белә олан һалда Ислам дини дә бу муддәттө өрзиндә өз формасыны дәји-шечек”.

Үмүмдүңије Бәнаи чәмијәтине мұхтәлиф милләтләрдән инсанлар дахлилар. Бәнаилер милләтләррасын зиддијәтлөрин төзлиләр арадан галдырылмасына ве инсанларын гардашылғы изинде яшаша-чагарырын инициаторлар. Нәзрети Бәнаулла бәнаилерин мүгеддес саидыры “Әтгәдә” китабында билдирир ки, XX өсриң соңында инсанлар арасында кичин сүйн олашаг, бүтүн дүңја халглары гардашыг ичинде јашајачат.